

Adam Ries v Čechách: Matematická soutěž Adama Riese 2010

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
vážení hosté, milí studenti,

dovolte mi, abych Vás všechny přivítal v historické budově mosteckého gymnázia při příležitosti konání národního finále mezinárodní matematické soutěže Adama Riese, kterou naše škola organizuje ve spolupráci se Svazem Adama Riese. Tato soutěž je organizována pod záštitou a za výrazné podpory Euroregionu Krušnohoří, jehož zástupce - pana Mgr. Františka Bínu, mezi námi srdečně vítám. Dále bych chtěl mezi námi přivítat naše německé hosty, kteří zastupují partnera našeho projektu Svaz Adama Riese. Jsou to paní Dorit Friedemannová a pan Dr. Norman Bitterlich.

Soutěž Adama Riese je soutěží tradiční a české školy se jí účastní již po šestnácté. Naší snahou je prostřednictvím matematiky přiblížit žákům naše sousedy a společnou historii Krušnohoří, jejímž výrazem je odkaz středověkého matematika Adama Riese a přispět tak k rozvoji vztahů mezi sousedy na obou stranách hranice.

V letošním roce jsme se snažili soutěž co nejvíce přiblížit národním kolům v ostatních zemích, ve kterých se koná. Jsou to spolkové země Sasko, Durynsko a Bavorsko. Nejlepší z Vás, milí studenti, budou mít příležitost změřit 11. a 12. června své síly s vítězi národních kol těchto zemí při mezinárodním finále v Annabergu – Buchholz. Přeji Vám všem, abyste se do finále probojovali právě vy.

Při této příležitosti mi dovolte, abych symbolicky zahájil malou výstavu o životě a díle Adama Riese, která by Vám i široké veřejnosti měla přiblížit jeho dílo. Přeji Vám, aby se Vám soutěž líbila a předávám slovo panu Mgr. Františku Bínovi.

Karel Vacek, ředitel školy

Sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen,
sehr geehrte Gäste, liebe Schüler,

gestatten Sie mir, euch alle in dem historischen Gebäude des Moster Gymnasiums aus Anlass des nationalen Finales des mathematischen Adam-Ries-Wettbewerbs zu begrüßen, den unsere Schule in Zusammenarbeit mit dem Adam-Ries-Bund organisiert. Dieser Wettbewerb wird unter der Schirmherrschaft und mit bedeutsamer Unterstützung der Euroregion Erzgebirge organisiert, deren Vertreter, Herrn Mgr. František Bína, ich unter uns begrüße, Weiter möchte ich in unserer Mitte unsere deutschen Gäste begrüßen, die den Projekt-partner vertreten – und zwar den Adam-Ries-Bund. Es sind Frau Dorit Friedemann und Herr Dr. Norman Bitterlich.

Der Adam-Ries-Wettbewerb hat seine Tradition und die tschechischen Schulen nehmen nun schon zum 16. Mal teil. Wir versuchen durch Mathematik den Schülern unsere Nachbarn sowie die gemeinsame Geschichte des Erzgebirges nahe zu bringen, die auch den nachlass des mittelalterlichen Rechenmeisters Adam Ries umfasst, und auf diese Art zur Entwicklung der Beziehung zwischen den Nachbarn beiderseits der Grenze beizutragen.

In diesem Jahr haben wir uns bemüht, den Wettbewerb den Landesstufen in den weiteren beteiligten Ländern anzunähern. Es sind die Bundesländer Sachsen, Thüringen und Bayern. Die besten von euch, liebe Schüler, erhalten die Gelegenheit, am 11. und 12. Juni mit Siegern aus diesen Ländern bei dem internationalen Finale in Annaberg-Buchholz, eure Kräfte zu messen. Ich wünsche allen, dass ihr euch in dieses Finale durchkämpft.

Gestatten Sie mir aus diesem Anlass symbolisch eine kleine Ausstellung über das Leben und Werk des Adam Ries zu eröffnen, welche euch – sowie der breiten Öffentlichkeit – diese Persönlichkeit nahe bringen soll. Ich wünsche einen gelungenen Wettbewerb und überbe das Wort an Herrn Mgr. František Bína.

Karel Vacek, Schulleiter

Adam Ries v Čechách: Matematická soutěž Adama Riese 2010

Sehr geehrte Frau Janovska,
sehr geehrter Herr Vacek,
sehr geehrte Fachkollegen und Gäste,
vor allem aber ein herzliches „Glückauf“ an Euch, liebe Teilnehmerinnen und Teilnehmer an der 2. Runde des diesjährigen Adam-Ries-Landeswettbewerbs in Tschechien.

Wir danken für die freundliche Einladung zu Eurem Wettbewerb und sind gern über den Erzgebirgs-Kamm gekommen, um Euch zu begrüßen und herzlich von den Organisatoren des Adam-Ries-Wettbewerbs in Sachsen zu grüßen. Wir freuen uns, dass Ihr neugierig auf Adam Ries und seine Rechenkunst des 16. Jahrhundert seid und Euch in der 1. Runde erfolgreich mit Aufgaben aus seiner Zeit und mit moderner Mathematik beschäftigt habt.

Adam Ries war sicherlich nie in Most gewesen. Der Weg hierher mit einer Postkutsche wäre wohl zu beschwerlich gewesen. Aber gekannt hat er die altehrwürdige Stadt bestimmt. Zu Ende des 15. Jahrhundert begann eine stetig wachsende Verbindung von Sachsen und Böhmen auf der Grundlage des aufstrebenden Erzbergbaus. So wie Adam Ries dem „Berggeschrei“ aus Annaberg gefolgt ist, schaute man aus Böhmen interessiert zum nördlichen Nachbar.

Wenn früher das Erzgebirge wie eine geografische Barriere wirkte, so verband diese Gebirge auf einmal die beiden Regionen auf wirtschaftlicher Basis. Kaufleute, Handwerker und Bergbeamte reisten hin und her. Gemeinsam entwickelte sich hier wie dort ein modernes Montanwesen. Der Rechenmeister selbst trug dazu bei.

Adam Ries hinterließ seine meisterlichen Spuren in Joachimsthal und beschreibt in seinen Rechenbüchern praktische Aufgabenstellungen des Handels zwischen Sachsen und Böhmen. Seine Schüler, wie beispielsweise Lazarus Ercker, prägten über den Tod von Adam Ries hinaus maßgeblich die Entwicklung des Hütten- und Münzwesens in Böhmen. Es macht uns stolz, dass wir heute diese Verbindungen im Geist von Adam Ries fortsetzen können.

Mathematik kennt keine Grenzen! Beim Rechnen und Knobeln können wir viel von einander erfahren. Darauf freuen wir uns. In Sachsen sagt man „2 plus 2 ergibt nach Adam Ries 4“, wenn man die Richtigkeit einer Rechnung bekräftigen möchte. Ab heute können wir dieses Sprichwort neu formulieren:

„Die 2. Stufe in Böhmen und die 2. Stufe in Deutschland ergibt mit Adam Ries einen 4-Länderwettbewerb“

Wir wünschen Euch, liebe Teilnehmer, und den Organisatoren des Adam-Ries-Länderwettbewerbs in Tschechien viel Freude und Erfolg.

Dorit Friedemann, Vorsitzende des Beirates Adam-Ries-Wettbewerb

Vážená paní Janovská,
vážený pane Vacek,
vážení kolegové z oboru a hosté,
Především ale srdečné "Zdař Bůh" vám milé účastnice a účastníci druhého kola letošní soutěže Adama Riese v Česku.

Děkujeme za přátelské pozvání k vaší soutěži a rádi jsme přijeli přes hřeben Krušných hor, abychom vás mohli jménem organizátorů soutěže Adama Riese v Sasku přivítat. Těší nás, že jste zvědaví na tohoto početního mistra i jeho početní umění ze 16. století, a že jste se v prvním kole úspěšně zabývali úlohami z jeho doby jakož i moderní matematikou.

Adam Ries zajisté v Mostě nikdy nebyl. Cesta sem v poštovním kočáře by určitě byla obtížná. Ale starobylé město znal zcela jistě. Koncem 15. století došlo k vzrůstajícímu spojení mezi městy v Sasku a Česku na základě rudného dolování, úsilujícího o rozvoj. Tak, jako Adam Ries následoval tak zvaný „třesk v horách“, hledělo se z Čech se zaujetím k severním sousedům.

Jestliže v minulosti Krušné hory působily jako geografická bariéra, tak spojilo toto pohoří najednou oba regiony na bázi hospodářské. Obchodníci, řemeslníci a úředníci cestovali sem a tam. Společně se vytvořil na obou stranách moderní báňský průmysl. Zanechal své mistrovské stopy a početní mistr tomu přispíval.

Adam Ries zanechal své mistrovské stopy v Jáchymově a popisuje ve svých početnicích praktické sestavy úloh pro obchod mezi Saskem a Čechy. Jeho žáci, jako na příklad Lazarus Ercker, rozvíjeli po smrti Adama Riese rozhodujícím způsobem hutnictví a mincovnictví v Čechách. Činí nás to hrdými, že můžeme v těchto spojeních v duchu Adama Riese pokračovat.

Matematika nezná hranic! Při počítání a luštění se o sobě můžeme mnohé dovědět. V Sasku se traduje rčení, že „2 plus 2 se podle Adama Riese rovná 4“, jestliže chceme zdůraznit správnost výpočtu. Ode dneška můžeme rčení formulovat nově a sice:

„Druhý stupeň v Česku a druhý stupeň v Německu se podle Adama Riese rovná soutěži čtyř zemí.“

Přejeme vám, milí účastníci, i organizátorům české části soutěže Adama Riese, mnoho radosti a úspěchů.

Dorit Friedemann, předsedkyně rady Soutěže Adama Riese

Adam Ries v Čechách: Matematická soutěž Adama Riese 2010

V předvečer národního kola soutěže se sešli účastníci ve studentském domově SZŠ s Adamem Riesem, aby se dověděli něco o jeho životě a díle. Přitom bylo vysvětleno také počítání na liniích a devítková zkouška.

Návazně se děvčata a chlapci zaměřili na soutěž s matematickými hrami a úsudkovými úlohami.

Am Vorabend des Landeswettbewerbes trafen sich die Teilnehmer im Schülerwohnheim SZŠ mit Adam Ries, um etwas aus seinem Leben und Wirken zu erfahren. Dabei wurde auch das „Rechnen auf den Linien“ erläutert und die Neuerprobe erklärt.

Anschließend stimmten sich die Mädchen und Jungen auf den Wettbewerb mit mathematischen Spielen und Knobelaufgaben ein.

Prvního národního kola soutěže Adama Riese v regionu Most se zúčastnilo 26 děvčat a chlapců. Sjeli se z gymnázií Roudnice nad Labem, Ústí nad Labem, Rumburk, Louny, Lovosice, Kadaň, Podbořany, Bílina a z 10. Základní školy Most.

Vítězové soutěže,

Barbora Turková, Gymnázium Roudnice nad Labem,
Daniel Smetánka, Gymnázium Most,
Kateřina Burešová, Gymnázium Ústí nad Labem,

povedou český tým při soutěži čtyř zemí v Annabergu-Buchholz.

**Srdečně vítáme
v horním městě Adama Riese!**

Am 1. Landesausscheid des Adam-Ries-Wettbewerbs in der Region Most nahmen 26 Mädchen und Jungen teil. Sie kamen aus den Gymnasien Roudnice nad Labem, Most, Ústí nad Labem, Rumburk, Louny, Lovosice, Kadaň, Podbořany, Bilina und aus der 10. Grundschule Most.

Die Sieger des Wettbewerbs,

Barbora Turková, Gymnasium Roudnice nad Labem,
Daniel Smetánka, Gymnasium Most,
Kateřina Burešová, Gymnasium Ústí nad Labem,

werden nun das tschechische Team beim Vierländerwettbewerb in Annaberg-Buchholz anführen.

**Herzlich willkommen
in der Berg- und Adam-Ries-Stadt!**

Kontakt:
Beirat Adam-Ries-Wettbewerb im Adam-Ries-Bund e.V.
Dr. Norman Bitterlich
☎ +0371 4660751 ✉ norman.bitterlich@t-online.de